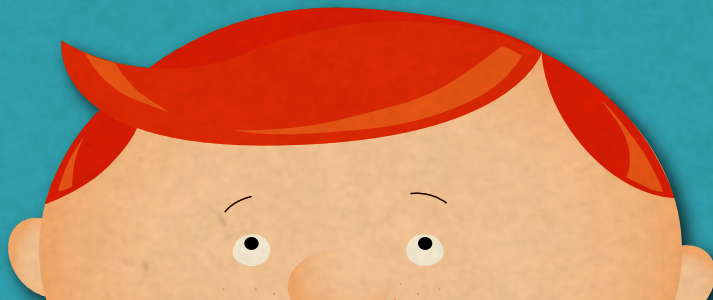

KAKO SAM
UPOZNAO
NOVE RIBOLOVNE
TEHNIKE

– knjiga druga –
ROMAN SAFNER

**KAKO SAM
UPOZNAO
NOVE RIBOLOVNE
TEHNIKE**

– knjiga druga –
ROMAN SAFNER

O AUTORU

Roman Safner rođen je 1952. godine u Zagrebu i smatra se najvećim srečkovićem na svijetu. Ribolov mu je i hobi i zanimanje. A počelo je tako da se vrlo rano upecao na ribolov. Potom je nakon osnovne i srednje škole znanstveno magistrirao i doktorirao iz ribarstva. Od tada kao sveučilišni profesor sudjeluje u zanimljivim ribarskim istraživanjima i podučava brojne generacije novih ribarskih stručnjaka. Uz redovni posao na fakultetu kao dugogodišnji predsjednik jednog od najstarijih ribolovnih društava organizirao je i vodio brojne škole ribolova za polaznike u dobi od nepunih šest pa do dvanaest godina. Ta suradnja s najmladima ponukala ga je i na pisanje dviju slikovnica o ribolovu. Prvu naslova **KAKO SAM SE UPECAO NA RIBOLOV**, a drugu naslova **KAKO SAM SAVLADAO NOVE RIBOLOVNE TEHNIKE**.

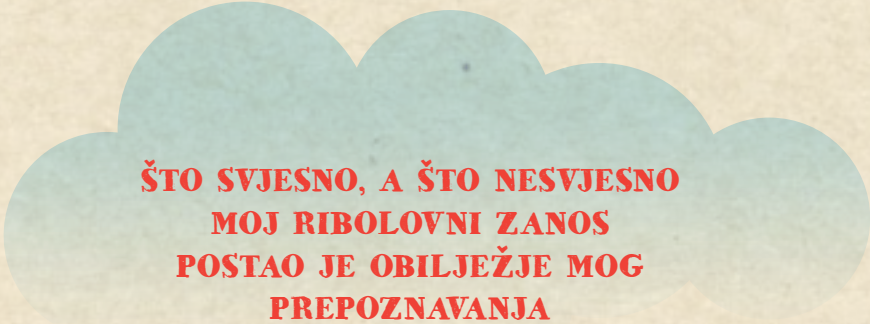

**“If they don’t have
fishing in heaven...
I’m not going”**

**“Ukoliko u raju
nema ribičije...
ja ne dolazim”**

Tako sam se upecao na ribolov da mi se stalno mota po glavi. Tko o čemu, a ja o ribolovu. Iako ne znam kad je to točno počelo no umjesto imenom u školi su me počeli zvati nadimkom "riba". Čak me je i učiteljica tako zvala. I kao što sam još nedavno ja s čuđenjem slušao Tonijeve priče o ribolovu, sad su drugi slušali mene. Dakako, i ona Petra iz šestog C razreda.

**ŠTO SVJESNO, A ŠTO NESVJESNO
MOJ RIBOLOVNI ZANOS
POSTAO JE OBILJEŽJE MOG
PREPOZNAVANJA**

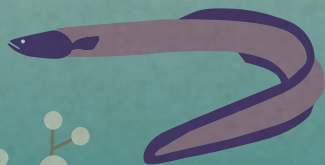
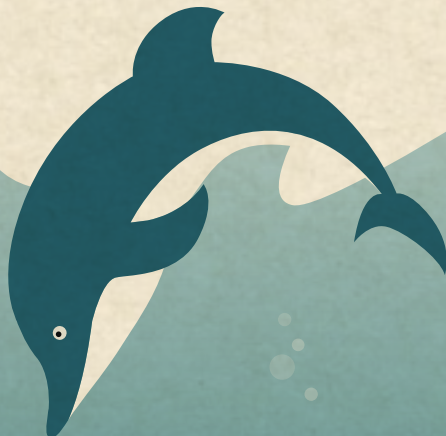
Ja sam inspiraciju za priče o ribolovu nalazio u susjedu s prvog kata koji je oduševljen mojim zanosom nalazio vremena za nove ribičke razgovore. On me je i prijavio u **školu ribolova**. Ta škola je trajala samo dva dana. Dva najljepša, ali čini mi se i najkraća dana koje pamtim. Prvo smo gledali projekciju velikih slika na platnu. Bilo je tu sasvim sitnih biljaka koje plutaju u vodi, a zovu se **fitoplankton**. S njima se hrane isto tako sićušni ili tek nešto malo veći u vodi lebdeći organizmi životinjskog podrijetla, **zooplankton**. Njega jedu gotovo sve ribe dok su bebe (mlađ), a nekim ribama koje mogu narasti i jako, jako velike fito ili zoo plankton ostaje glavna hrana cijeloga života. U školi ribolova smo vidjeli i velikog **soma** i malu **koljušku**. I ribu **pauka**, i ribu **lastavicu**, i ribu **goluba**. I **jegulju** i **morskog psa**. A **hobotnica** je imala istu boju kao i kamen kraj kojega se sakrila. Bila je gotovo nevidljiva. Vidjeli smo i **dupine**.

PRVE RIBIČKE
KORAKE SAVLADAOD
SAM U ŠKOLI
RIBOLOVA

Gledali smo i **"kompote"** kako je rekla učiteljica. To su staklene boce u kojima se u prozirnoj tekućini koja se zove formalin, a može biti i alkohol nalazi prava uginula riba ili neka druga manja životinja. Tako se čuva da se ne raspadne, a može se gledati i proučavati. Vidjeli smo i **raka** i **žabu** i **morskog konjica**. I morski konjic je riba koja oblikom i držanjem podsjeća na šahovsku figuru – konja (skakača). I dok je morski konjic riba, **dupin** nije riba. On je sisavac. Na zidu smo vidjeli prepariranog pravog **šarana**. I **smuđa** i **soma**. Još malo pa su bili jednako veliki kao i mi koji smo ih gledali. U laboratoriju smo gledali kroz mikroskop. U razredu smo crtali i bojali slike raznih riba i životinja koje žive u vodi. Od plastičnih tanjura, papira u boji, kartona i ljepljivih traka smo radili kornjače. Razvlačili smo **ribolovne štapove, sisteme s plovkom, tegom i udicom**.

U ŠKOLI RIBOLOVA SAM
STEKAO PRVE SPOZNAJE O
VODI, RIBAMA I DRUGIM
ORGANIZMIMA KOJI JU
NASTANJUJU

Bili smo i na jezeru. Zamijesili smo tijesto od nekakvog posebnog brašna iz trgovine ribolovne opreme i pobacali ga u vodu da se skupe ribe. To je bila **primama** ili **brum**. Zatim je svatko od nas dobio svoj **štap (prut)**. I to za uvijek. Pravi **direktaš** dugačak tri metra. Gotovo tri puta veći od nas ribiča. Za mamac smo dobili "**erviče**". Naučili smo ih sami stavljati na udicu. Sami smo i zabacivali sistem i izvlačili upecanu ribu koju smo sami oslobađali s udice i potom puštali da otpliva. Uz nas su cijelo vrijeme bili učitelji koji su nam po potrebi "malo" pomagali. Ali ja sam sve mogao sam. Samo kad mi se malo zapetljalo oko plovka onda su mi to oni otpetljali. Nakon ribolova smo dobili i pizzu i sokove i diplomu i vrećicu punu poklona. I knjigu "**Kako sam se upecao na ribolov**", i čokoladu.

**USPRKOS MANJIM
PROMAŠAJIMA
DEFINITIVNO SAM SE
UPECAO NA RIBOLOV**

Moj prvi **ribolovni pribor** koji sam prije par godina dobio u školi ribolova čuvam još i danas. U međuvremenu sam za rođendan dobio i jedan od **pet metara**. Isto **direktaš**. Uz pomoć susjeda ribolovca i solidnog predznanja iz škole ribolova i tajne toga štapa sam vrlo brzo savladao uživajući u radostima **sportskog ribolova**. Međutim, znatiželja me je tjerala dalje. A morao sam se pokazati i pred Petrom čija naklonosti mi je svakim danom bivala sve važnija. Nekako me je jednako uzbuđenje spopadalo pri pomisli na ribolov kao i pri pomisli na Petru. Mislim da joj malo fali da se i ona upeca na ribolov. Ili na mene. A najbolje na oboje.

**PROBUĐENA
ZNATIŽELJA
UZ IZRAŽENU
ŽELJU ZA
NOVIM ZNANJEM
I STJECANJEM
NOVIH VJEŠTINA
ODUVIJEK JE
BILA POKRETAČ
NAPRETKA**

Da bih proširio svoje ribolovne horizonte odlučio sam opet posjetiti susjeda na prvom katu. Kad me vidio na vratima samo se lagano nakašljao, a lice mu se ozarilo smiješkom. **Upadaj susjed, što stojiš na vratima? Da se još koji dan nisi pojavio ja bih te išao tražiti. Imamo mi još puno toga za pričati. Poslije direktaša red je da ribičevu ruku još malo produžimo. Ha, ha, ha.** Ako je direktaš produžena ribičeva ruka što reći za štap na kojem je postavljen **kotur (rola)?** Tada je teoretski ribičeva ruka dugačka gotovo jednako toliko kolika je dužina **uzice (strune)** koja je namotana na **kalem (bubanj)** kotura. A to nerijetko može biti i znatno preko **sto (100) metara**. Cijelo vrijeme dok je štap u ruci, a na koturu još ima uzice ribolovac je u kontaktu s ribom koja u nastojanju da se oslobodi izvlači uzicu s kotura. Dužina uzice koju će riba izvući s kalema ili brzina kojom će ribič ribu privlačiti k obali, osim o debljini uzice **bitno ovisi o podešenosti kočnice**, gotovo neizbježnog mehanizma svakog kotura.

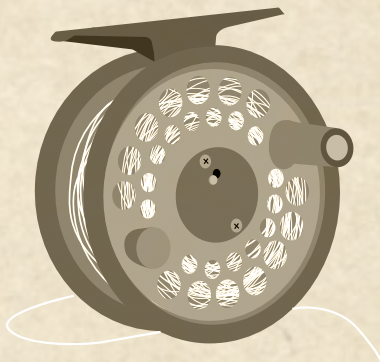
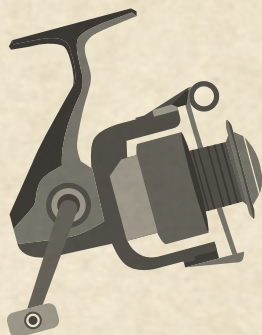
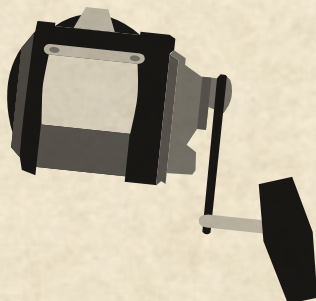

**POSTEPENO
SAVLADAVANJE
SVE SLOŽENIJIH
RIBOLOVNIH ALATA
PRETPOSTAVKA JE
NJIHOVE RACIONALNE
UPORABE**

Kotur (rola, mašina...) je pomoćni pribor za čuvanje i manipulaciju uzicom tijekom ribolova. Pospješuje njezino odmotavanje odnosno oslobađanje prilikom zabacivanja i ravnomjerno i ispravno namotavanje i raspoređivanje prilikom privlačenja udice (upećane ribe). Izrađuje se od **različitih materijala, različitih veličina i masa za različite tehnike ribolova**. Odlikuje se **velikom brzinom namatanja** tj. povećanim brojem okretaja **preklopnika** ili **kalema (bubnja, špule...)** u odnosu na broj okretaja ručice. Koturi se koriste za različite tehnike ribolova, a čemu su prilagođena i njihova specifična tehnička rješenja. Općenito, glede tehničkih rješenja uglavnom su u uporabi **dva tipa kotura**. **Multiplikatori** su koturi kod kojih se okretanjem ručice bubanj (kalem) **okreće oko fiksne osi**. Kod **stacionar** kotura se okretanjem ručice **ne okreće bubanj**. Bubanj se kod takvih kotura **pomiče vertikalno (gore - dolje)** po osovini, a uzicu raspoređuje **preklopnik** koji se okreće oko bubnja. Na preklopniku se nalazi i **posebni valjak** preko kojega se prevodi uzica. U oba slučaja **rotacija kalema i/ili preklopnika omogućuje ravnomjerno namatanje i odmatanje uzice**. Na suvremenim koturima se prema želji ručica može postaviti s njihove lijeve strane za dešnjake ili s desne strane za ljevake. Svi su koturi opremljeni **kočnicom** i **regulatorom** za **automatsko otpuštanje uzice**. **Kočnica** sprečava okretanje bubnja u suprotnom smjeru, a što bi uzrokovalo zapletanje uzice. **Regulator** za automatsko otpuštanje uzice se prije početka ribolova podešava zavisno od jačine uzice kako bi automatski popustio dio uzice prije njezinog pucanja. Ovo je značajno prilikom **umaranja zakvačene ribe** i **omogućuje ulove velikih riba** i na uzice **manje** nosivosti (tanje).

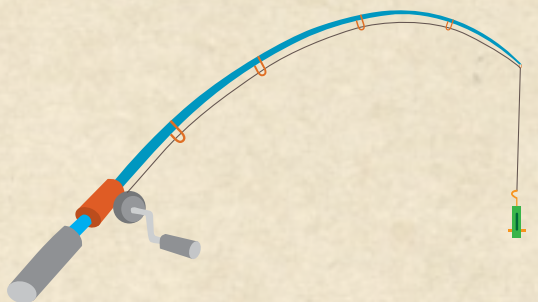
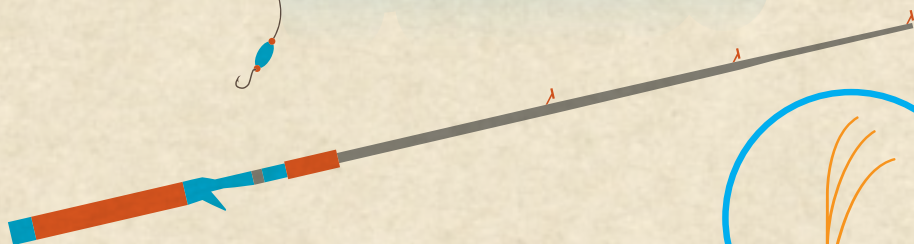
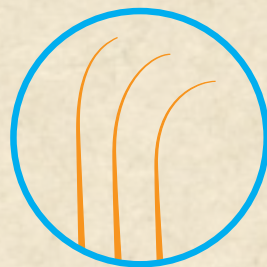
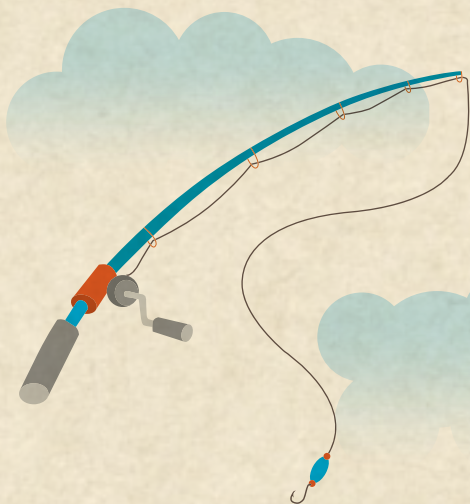
**KOTURI SU RIBOLOV UČINILI KOMOTNIJIM,
JEDNOSTAVNIJIM I ZABAVNIJIM ZNAČAJNO
DOPRINIJEVŠI RAZVITKU BROJNIH
RIBOLOVNIH TEHNIKA**

Već po samom izgledu **kotura** može se pretpostaviti kojoj tehnici ribolova je namijenjen. Koturi **manjih dimenzija s većom brzinom** (broj okretaja bubnja/**preklopnika** za jedan okretaj ručice) i namotanom **tanjom uzicom** u pravilu se rabe za **match** i **bolognese** tehnike ribolova. Takvi pribori se tijekom ribolova uglavnom stalno drže u **ruci** pa je poželjno da su **lakši**. Za **ribolov varalicom** i **na dno** rabe se nešto **teži pribori** pa stoga i nešto **veći koturi**. Za ribolov **velikih** riba i koturi su **većih** dimenzija, robusniji i čvršći, a na njihov kalem se namotava i nekoliko stotina metara **čvrste debele uzice** ili **upredenice**.

**SVOJIM DIMENZIJAMA
I TEHNIČKIM
KARAKTERISTIKAMA
KOTURI SU PRILAGOĐENI
RAZNIM TEHNIKAMA
RIBOLOVA**

Dakako da se sukladno **odabranoj tehnici** odabiru i **odgovarajući štapovi** (prutovi, palice...) na koje se kotur montira. Oni **produžuju ribičevu ruku** i omogućuju **preciznije** i **dalje zabacivanje udice s mamcem**. Svojom **elastičnošću** pridonose **većoj nosivosti** ukupnog pribora sprečavajući njegovo **kidanje** prilikom **zamaranja zakvačene ribe**. Savijaju se u **pravilnoj liniji** koja se ispravlja čim pritisak popusti. Uz **elastičnost (akciju)** štap odlikuju **gipkost (snaga, testna krivulja "test curve")** i **čvrstoća ("casting weight")** koji su na svakom suvremenom štapu označeni **naljepnicom** kraj drške. **Akcija** ukazuje na karakteristiku ponašanja štapa pod **određenim opterećenjem** (zabacivanje, umaranje ribe). **Štapovi akcija A (Fast or tip akcija)** ili 4,5-5,0 savijaju se samo vrhom (ekstremno tvrd i oštar štap). **Štapovi akcija B (Semiparabolic)** ili 3,5-4,0 savijaju se u prvoj trećini, **štapovi akcija C (Parabolic)** ili 2,5-3,0 savijaju se više od polovine, a **štapovi akcija D** ili 1,5-2,0 se savijaju cijelom svojom dužinom. **Snaga štapa** predstavlja težinu pod kojom se vrh štapa savine pod **90°**, a učestalo se označava u **librama** (engleska libra je ekvivalent masi od 0,45359kg). Štap manje libraže je **savitljiviji** od štapa veće libraže. Oznaka za **"casting weight"** oznaka je maksimalno preporučene gramaže kojom se može opteretiti štap prilikom izbačaja. To je vrlo značajno jer zabacivanje neodgovarajuće mase (udica, olovo, mamac, varalica) dovodi do oštećenja, pa i pucanja štapa. Sukladno optimalnom opterećenju štapovi su podijeljeni u nekoliko kategorija. Od **laganih** za koje je optimalna masa opterećenja **10 grama**, **laganih 20 grama**, **srednje laganih 20 do 30 grama**, **srednjih 40 grama**, **srednje teških 40 do 70 grama**, **teških 70 do 150 grama**, do **vrlo teških** s dopuštenim opterećenjem **preko 150 grama**. Lagani se štapovi rabe prije svega u **ribolovu s mušicom** i u **ribolovu s laganim plovkom**. Lakoćom se odlikuju i **natjecateljski štapovi**. Masa raste u ribolovu varalicom, težim plovkom ili u dubinskom ribolovu. **Najteži** štapovi s niskom karakteristikom savitljivosti upotrebljavaju se uglavnom u **morskom ribolovu** na **veće dubine** ili prilikom **povlačenja mamca za plovilom (panulanje)**.

vaga

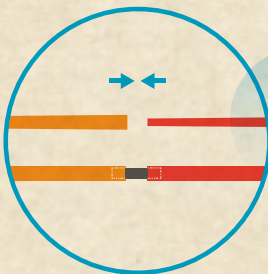
**TEHNIČKE
KARAKTERISTIKE
ŠTAPOVA
PRILAGOĐENE SU
RAZNIM TEHNIKAMA
RIBOLOVA**

Štap na koji se pričvršćuje kotur mora cijelom svojom dužinom na pravilnim razmacima imati **provodne prstene (spровodnike, vodilice)** kroz koje se provodi **uzica (struna)**. Osim velikog broja (i preko dvadeset) sprovodni prsteni su uglavnom **uski i visoko postavljeni**, udaljeni od **blanka (štapa)**. Bez provodnih prstena uzica bi se petljala oko štapa i cijeli pribor bi bio neupotrebljiv za ribolov. Prednost brojnih i visoko postavljenih prstena pogotovo je značajna kad je u zraku visoka vlažnost ili tijekom kišnog vremena kad je i vjerojatnost lijepljenja uzice uz blank višestruko povećana. Na **tanjim** dijelovima štapa (pri vrhu) su sprovodnici **uži**, a sustavno s porastom **debljine** štapa (prema rukohvatu) sve **širi i širi**. Uglavnom su okruglog oblika i izrađeni od vrlo kvalitetnih materijala. Budući su sprovodnici u stalnom kontaktu s uzicom koja je kroz njih provučena svaka ne kvaliteta i/ili loša obrada unutarnje stjenke uzrokovala bi pucanje (presijecanje) uzice. Gubitak i ribe i pribora. Štapovi se izrađuju od drveta, plastike, staklenih niti, kovina, karbonskih vlakana ili ugljena – grafita. Različitih su dužina napravljeni od **jednog** ili više **dijelova**. **Višedijelni štapovi** spajaju se pomoću

vodilice

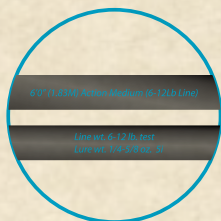

sastavljanje štapa

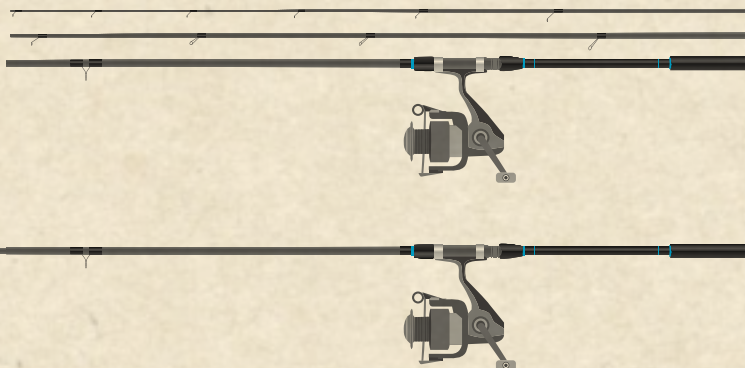

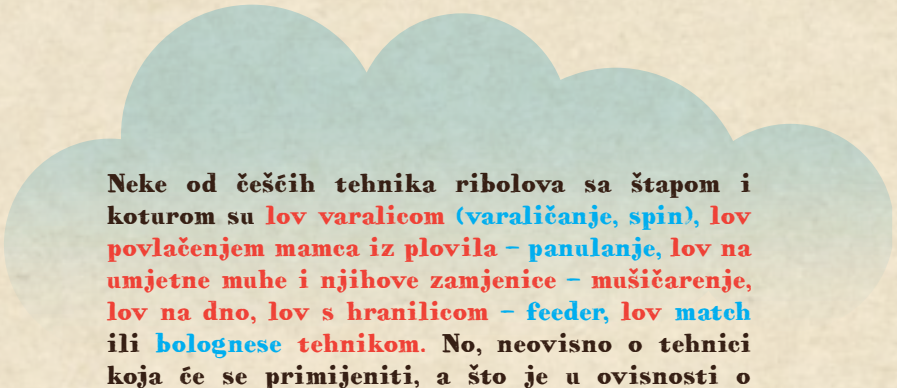
**OSNOVNE
KARAKTERISTIKE
RIBOLOVNOG ŠTAPA
OZNAČENE SU NA
NALJEPNICAMA
POKRAJ DRŠKE**

spojnica ili su izrađeni kao **teleskopi** gdje se uži dio slaže ili izvlači iz šireg. Spojevi na višedjelnom štapu su nužno zlo. Svaki od njih je kompromis između funkcionalnosti, estetike i trajnosti. Za spajanje dijelova višedijelnih štapova u izvedbi se najčešće susreću **“spigot”** i **“put over”** spojevi, a rjeđe **“put in”** spajanje. Najelegantniji spoj dijelova štapa je **“spigot”**, gdje se štap izrađen u jednom komadu siječe, a zatim se u donji dio ugrađuje dodatak (**“trn”**), na koji naliježe gornji dio štapa. **“Put over”** je način spajanja gdje se gornji prošireni dio navlači na konus donjega dijela štapa. Ovo je najčešći spoj. Vrlo je pouzdan i trajan, ali je zbog zadebljanja gornjeg dijela vrlo složeno njegovo balansiranje. Balansiranje štapa s **“put in”** spojem gdje je ojačan i proširen donji dio štapa u koji se navlači konus gornjeg dijela je jednostavnije. No ukoliko se krajevi ovakvog spoja ne održavaju moguće je izlijetanje gornjeg dijela štapa. I unatoč mogućoj vrlo velikoj maksimalnoj dužini kada su složeni znatno su kraći i praktični za transport. Njihova ukupna dužina, transportna dužina i broj dijelova od kojih su sastavljeni također su označeni na **naljepnici pokraj drške**.

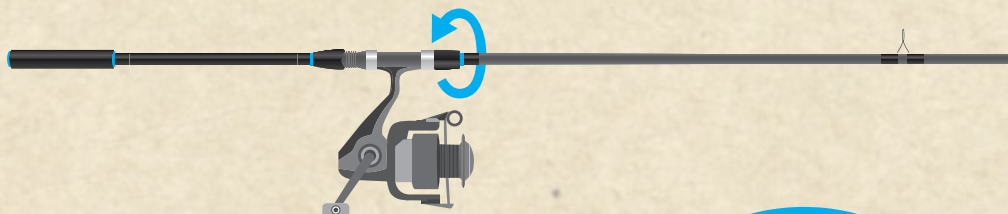
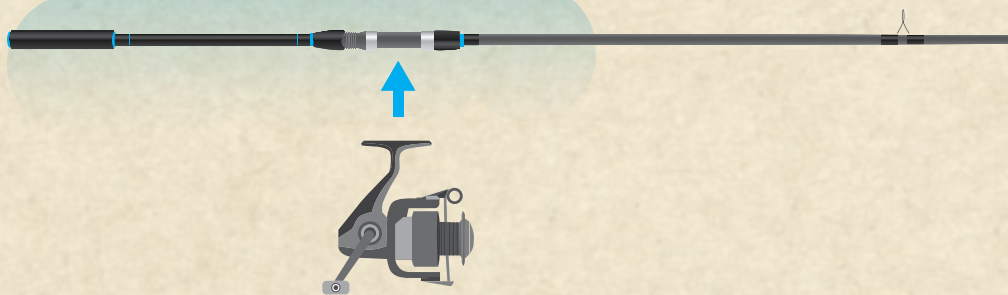

naljepnica
na dršci

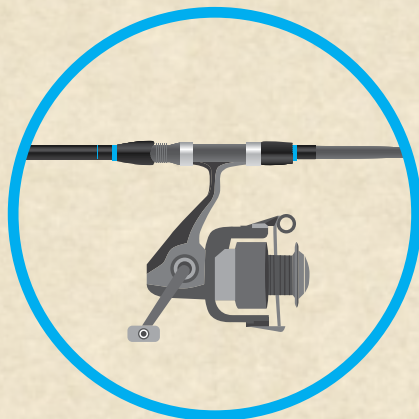

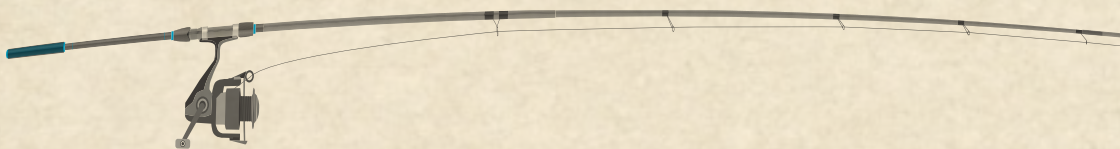

Neke od češćih tehnika ribolova sa štapom i koturom su **lov varalicom** (varaličanje, spin), **lov povlačenjem mamca iz plovila** – panulanje, **lov na umjetne muhe i njihove zamjenice** – mušičarenje, **lov na dno**, **lov s hranilicom** – feeder, **lov match** ili **bolognese tehnikom**. No, neovisno o tehnici koja će se primijeniti, a što je u ovisnosti o ribi koja se očekuje, mjestu na kojem se lovi i eventualnim zakonskim ili natjecateljskim propisima za početak je bitno savladati osnovno rukovanje ribolovnim priborom koji uključuje **štap s koturom**. Štap s koturom omogućava zabacivanje udice na veću daljinu, olakšava zamaranje ulovljene ribe ublažavanjem njezinih trzaja i smanjuje mogućnost uplitanja pribora. Omogućava da se lakšim priborom uspješno love i krupnije ribe.

**SAMO OSMIŠLJENIM
I USKLAĐENIM
ODABIROM ŠTAPA I
KOTURA ISTIČU SE
NJIHOVE OPTIMALNE
PREDNOSTI**

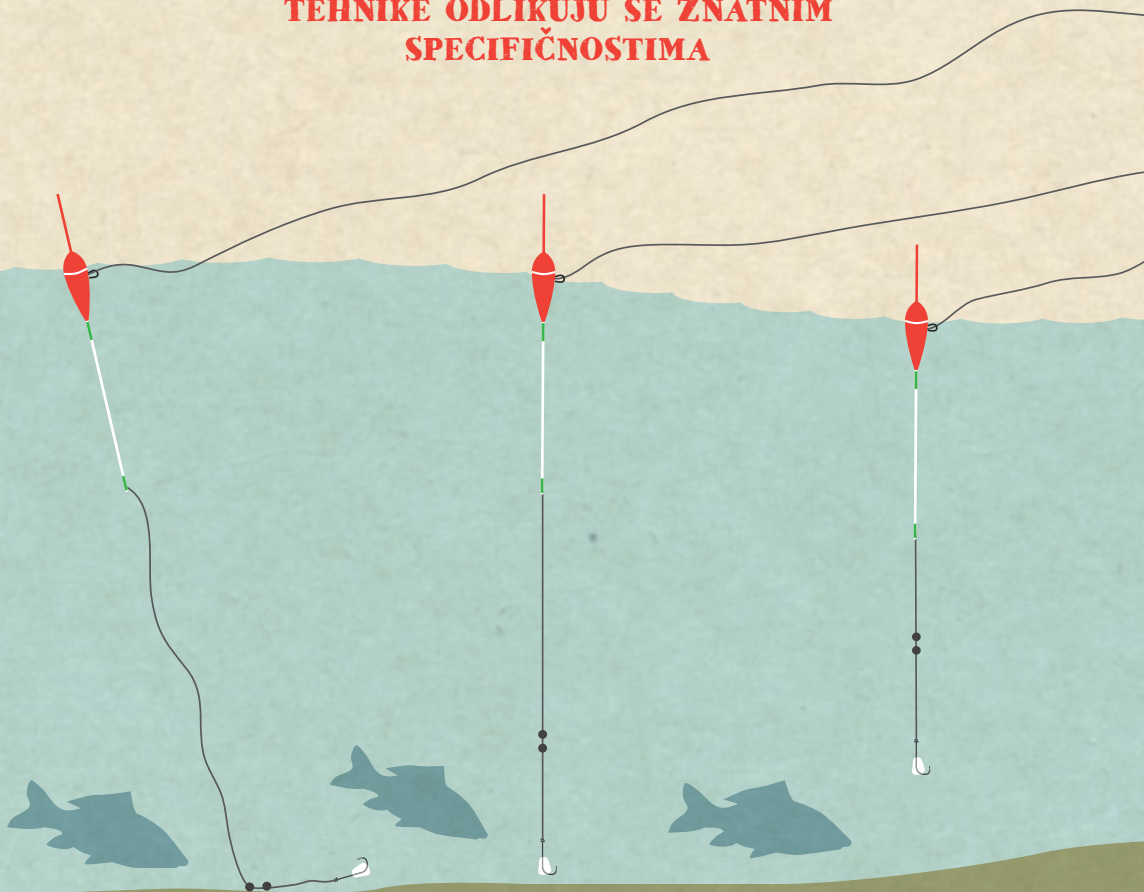
Možda je poduku najlogičnije započeti s **tehnikama ribolova** koje uključuju uporabu **kotura**, a pri tome barem djelomično nalikuju tehnici ribolova koju već poznajemo, a poznajemo ribolov **direktašem**. Što više. To su tehnike ribolova koje se na svjetskim ribolovnim natjecanjima najčešće kombiniraju zajedno s ribolovom direktašima, a pod nazivom **“ribolov s plovkom”**. Tijekom takvih natjecanja svaki ribolovac samostalno odabire koja mu se tehnika u kojem dijelu natjecanja čini najučinkovitijom i tako lovi. U suštini se radi o ribolovu **match tehnikom** i ribolovu **tehnikom bolognese**. Obje ove tehnike podrazumijevaju uporabu nešto **dužih ribolovnih štapova, kotura i najčešće plovka**. A duži štapovi i plovak su karakteristike tipične i za ribolov **direktašem**. Iako postoji cijeli niz prilagodbi i kombinacija u pravilu su **štapovi za match tehniku** prosječne dužine do **četiri, četiri i pol metra** dok su ribolovni **štapovi za tehniku bolognese** prosječne dužine preko **pet pa i do osam metara**. **Match tehnika** uglavnom podrazumijeva **ribolov prohodnim plovkom**, a što omogućuje **lov i na dubinama koje premašuju dužinu ribolovnog štapa**. Pogodni su i za ribolov po **vjetrovitom vremenu** jer specifični štapovi, waggler (klizeči) plovci i tonuća uzica omogućuju da uzica tijekom ribolova cijelom dužinom od plovak do vrha štapa bude ispod površine. Time se izbjegava utjecaj vjeta i površinskih strujanja pa plovak, a i cijeli sistem s mamcem **stoji na željenu mjestu** i unatoč vjetrovitom vremenu.

**UPORABOM MATCH
TEHNIKE SE
LAKŠIM PRIBOROM
I PLOVKOM MOŽE
USPJEŠNO LOVITI I NA
VELIKIM DUBINAMA
I PO VJETROVITOM
VREMENU**

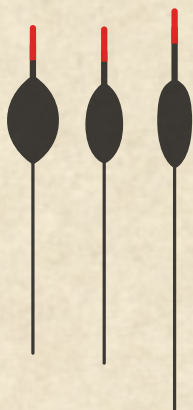
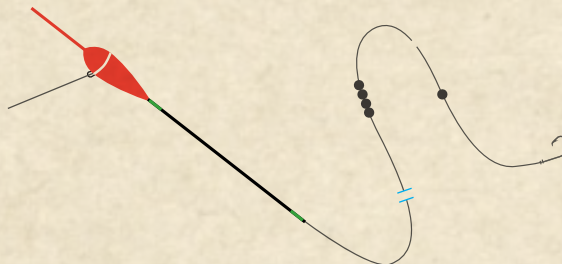

Dubina ribolova **tehnikom bolognese s fiksnim, učvršćenim plovkom** ograničena je dužinom ribolovnog štapa. Ukoliko se pretjera s dubinom na koju je podešen plovak takav sistem je gotovo nemoguće zabaciti. Iako donekle ograničena dubinom zahvaljujući dužini štapa ova tehnika omogućuje ribolov **“štopanjem”**. Štopanje podrazumijeva da se s dignutim vrhom štapa sistem **ispušta nizvodno** u vodenu struju te prema prosudbi ribolovca zadržava (štopa) na željenoj udaljenosti. Za vrijeme dok sistem putuje nizvodno preklopnik kotura je **otvoren**, a **kaziprstom** se kontrolira **oslobađanje uzice** s bubnja. Bitno je da zbog dužine štapa pri tome višak uzice između vrha štapa i plovka **ne leži** na površini vode. Tako je putem uzice uspostavljena **stalna direktna veza ribolovca s plovkom**, a preko plovka i s udicom pa je i reakcija na griz neposrednija i učinkovitija. Za razliku od tonućih uzica koje se preporučaju za match tehnike kod bolognese se preferiraju **plivajuće uzice** koje je sukladno tehnici lakše voditi ili držati na mjestu iznad same površine vode.

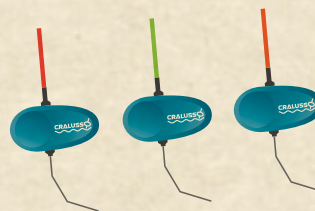
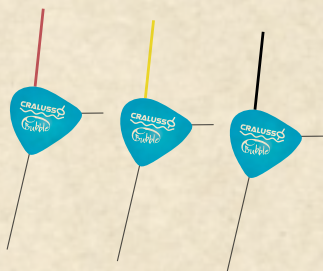
**UNATOČ NEKIM SLIČNOSTIMA I MOGUĆIM
KOMBINACIJAMA MATCH I BOLOGNESE
TEHNIKE ODLIKUJU SE ZNATNIM
SPECIFIČNOSTIMA**

Za obje tehnike pribor uključuje **dvodijelni, trodijelni ili teleskop ribolovni štap s vodicama i mehanizmom za učvršćivanje kotura, kotur, uzicu, plovak, teg (sačma – olovne kuglice ili torpila – u jednom komadu poput suze) i udicu**. Kod **bolognese** tehnike se plovak za uzicu na željenu dubinu učvršćuje (fiksira) **plastičnim cjevčicama (bužiri)**. Uzica se provlači kroz **ušicu (provodnik)** na samom tijelu plovka, a potom se na donji podvodni dugački dio antene plovka obično pričvršćuje s dvije cjevčice (bužira). S jednom tik uz tijelo plovka, a s drugom gotovo na samom donjem kraju antene koja je ujedno i **stabilizator**. Oblik plovka za bolognese tehniku ribolova je vrlo raznolik, a prilagođen je različitim uvjetima na vodi. Pa iako je odabir plovka primarno stvar osobnog afiniteta oni oblika **izdužene i klasične bačvice** predviđeni su za **ribolov u tekućoj vodi**. Prikladni su za ribolov u kojem se plovak često **“štopa”** usporavajući prolaz mamca kroz zonu prihrane. Oni oblika **mrkve** imaju veći volumen bliže anteni plovka i prilagođeni su za ribolov u **turbulentnoj** vodi. Često su opremljeni debelim antenama koje se dobro i daleko vide pa se koriste za daleka puštanja. Plovci oblika **kruške** primarno su namijenjeni ribolovu u polagano tekućim vodama. Općenito se plovci **izduženih** oblika koriste i na stajaćoj i na tekućoj vodi za mirnog vremena, bez valova i udara vjetra. Dio tih plovaka ima mogućnost da se njihova gornja antena (dio iznad površine vode) po želji može zamijeniti **svjetlećom starletom** (kemijsko svjetlo) pa su lakše uočljivi i u večernjem ribolovu. Trenutno su na tržištu najizazovniji tzv. **cralusso plovci** među ribičima poznati pod nazivom **“lizalice”**. Cralusso plovci tip **“bolo”** su namijenjeni za ribolov bolognes priborom, a tip **“lizala”** prvenstveno za lov bijele ribe štekom (polagaljkom). Ovi plovci su tri do četiri puta sporiji od običnog plovka i savršeni su za lov po hranjenom tragu. Prema izvedbi mogu biti lijevi ili desni, a izbor ovisi o smjeru u kojem teče voda na kojoj se lovi. Za jako brze vode se koristi cralusso **“surf”** plovak (grbavi). Prednost mu je da se može zaustaviti (štopati) na hranilištu pa čak i vratiti uzvodno kako bi se mamac naveo iznad hranjenog mjesta. Općenita značajka svih cralusso plovaka je da se ne petljaju, ne pucaju i gotovo su nepoderivi.

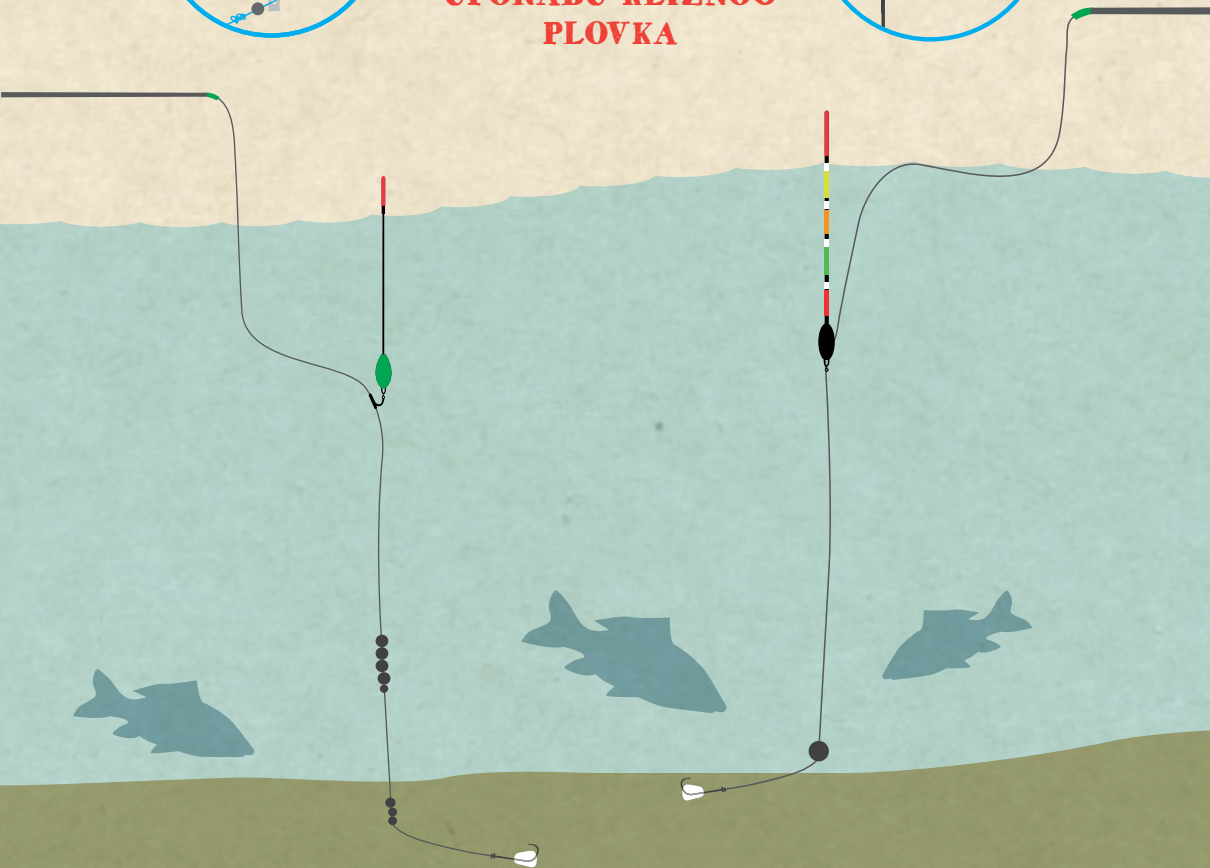
**BOLOGNESE TEHNIKA
PRIMARNO PODRAZUMIJEVA
UPORABU PLOVKA S
FIKSNOM MONTAŽOM**

U **match tehnic**i ribolova se prvenstveno koriste **waggler plovci**. To su dugački plovci koji su u samo jednoj točki u svom donjem dijelu učvršćeni za uzicu, a u sebi nose određeno olovno otežanje. Zbog specifičnog aerodinamičnog dizajna i ugrađenog otežanja u donjem dijelu waggleri se mogu **precizno i daleko zabaciti**, a u zraku se ponašaju poput pikado strelice. Teži waggleri se na uzicu učvršćuju jednim od za to predviđenih sustava s kopčom, a lakši pomoću nekoliko olovnih kuglica. Neki od raširenijih načina učvršćivanja wagglera na uzicu su sistem **“stonfo”**, sistem **“anglaise prima”**, **“anglaise luxe”**, **“Sensas fix-flot”** ili najjednostavniji, najlakši i najjeftiniji, **sistem s olovnim kuglicama**. Kad je dubina ribolova manja od dužine štapa koristi se sistem s **fiksni**m wagglerom, a kada je dubina veća od dužine štapa koristi se **klizni sistem**. **Klizni sistem** podrazumijeva da se postavljanje plovka na osnovnu uzicu obavi s odgovarajućom kopčom. Kopči ima raznih tipova, a sve omogućuju nesmetano kretanje (kliženje) plovka po uzici. Prilikom zabacivanja kopča, a time i na njoj pričvršćen plovak kliznu sve do donjeg graničnika (stopera) prema predvezu s udicom, a koji je nerijetko olovna sačma. U pravilu se između kopče i donjeg graničnika postavlja i perla kao amortizer. Po zabacivanju u vodu kretanje plovka do željene dubine se ograničava također **graničnicima**. Ti graničnici mogu biti razni plastični nastaveci, tanke špagice ili zavezani komadić uzice obvezno istog promjera kao i osnovna uzica na koju se lovi. Komadiću uzice koji je u ulozi stopera se nakon vezanja na osnovnu uzicu ostavljaju nešto duži krajevi (3 do 4 cm) kako bi efikasnije zaustavili kopču s plovkom. Vezanje dva ovakva stopera dodatno pospješuje zaustavljanje kliznog plovka. Kao i ispod tako je uobičajeno da se i iznad kopče na osnovnu uzicu montira plastična perla kao dodatni amortizer koji sprečava da kopča s plovkom pređe preko gornjeg graničnika. Prilikom slaganja sistema za ribolov na dubljoj vodi bitno je da gornji graničnik bude tako dimenzioniran da slobodno prolazi kroz vodilice (provodne prstene) štapa. Takav graničnik ne sprječava dostatno namotavanje pribora na kotur radi uspješnog i dalekog izbačaja kao niti slobodno odmotavanje pribora nakon što je sistem zabačen.

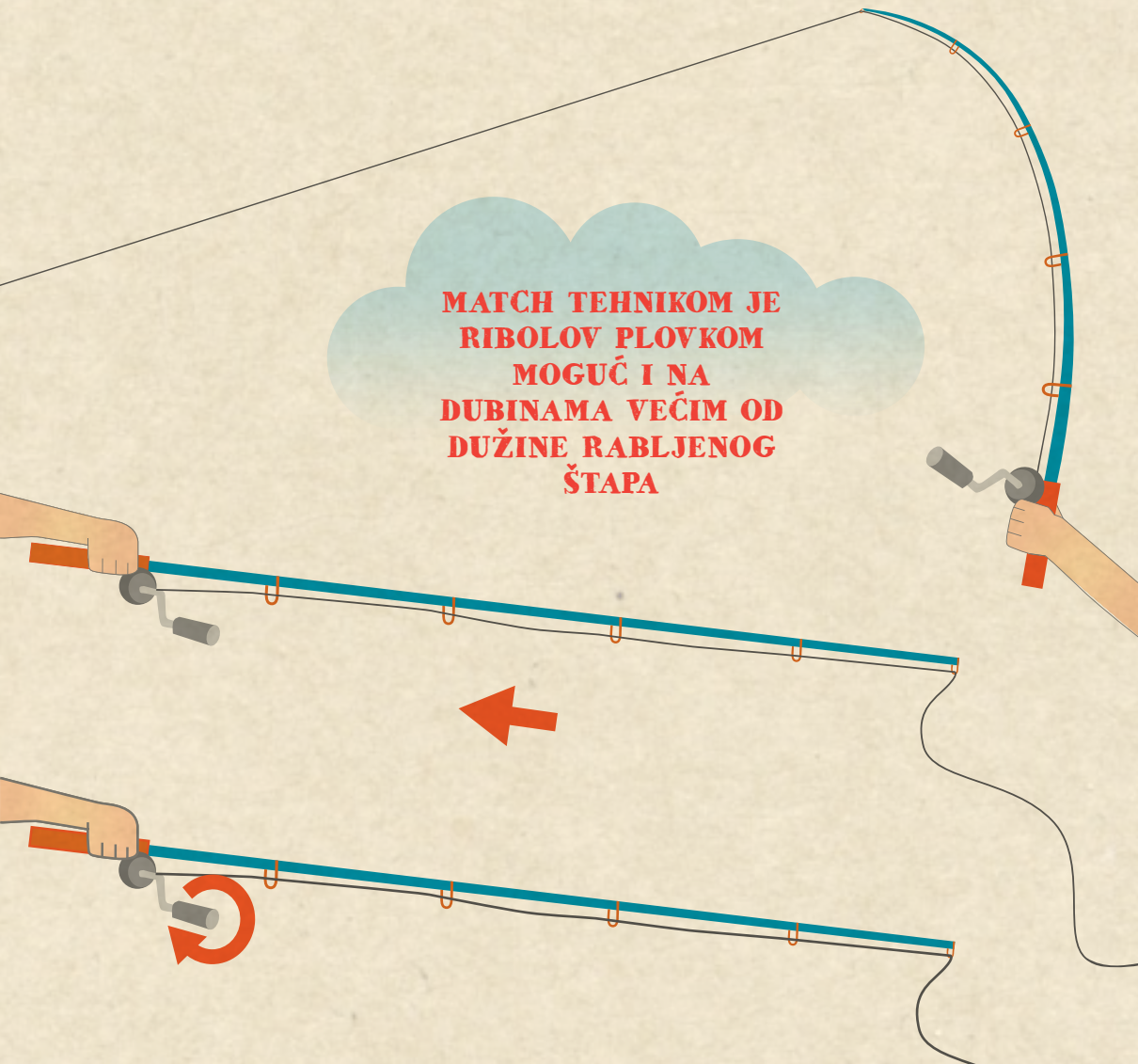

MATCH TEHNIKA PRIMARNO PODRAZUMIJEVA UPORABU KLIZNOG PLOVKA

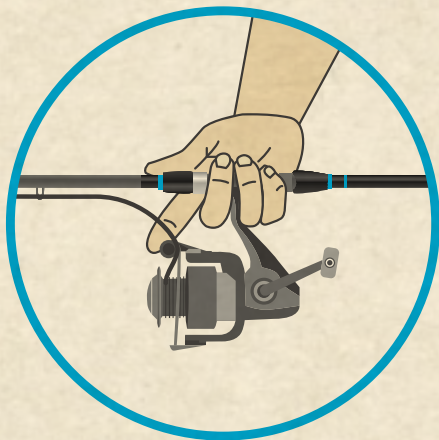
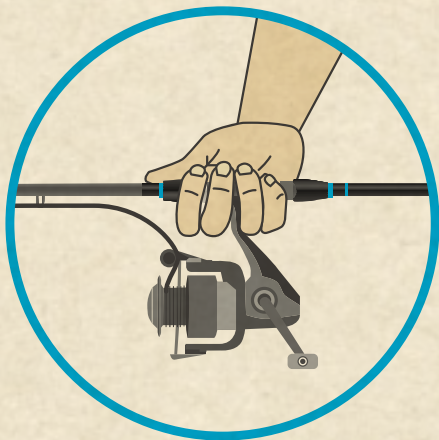
Kod match tehnike se nakon izbačaja **kratkim potapanjem vrha štapa** i s **par brzih okretaja kotura** potapa i uzica. Tako potopljena uzica tada će cijelom dužinom od štapa do plovka ostati **ispod površine vode** zaštićena od mogućeg negativnog utjecaja vjetra. Iz istih razloga se kod ribolova match tehnikom općenito preporuča uporaba **tonućih uzica**. Ukoliko je češćom uporabom uzica postala masna pa se stoga teško potapa dovoljno ju je pri namotavanju provući kroz spužvicu natopljenu nekim uobičajenim detergentom. Kako je cijela uzica pod vodom zatezanje nakon griza treba izvoditi paralelno s površinom vode. **Okomitim dizanjem štapa** tj. naglim dizanjem uzice iz vode stvara se veliki otpor, a to uglavnom rezultira **promašenim grizom**. Sistemi s plovkom općenito nalikuju sistemima koji se koriste i u ribolovu štapovima direktašima. No u ribolovu s direktašima je jasno da s kraćim direktašom nije moguć ribolov na većim dubinama. S dužim direktašom na koji je postavljena odgovarajuća duža uzica se i plovak na vezanom sistemu može podići bliže vrhu štapa pa je i dubina na koju se može spustiti mamac veća. Općenito je kod direktaša maksimalna dubina ribolova limitirana dužinom štapa i odgovarajućeg ribolovnog sistema.

**MATCH TEHNIKOM JE
RIBOLOV PLOVKOM
MOGUĆ I NA
DUBINAMA VEĆIM OD
DUŽINE RABLJENOG
ŠTAPA**

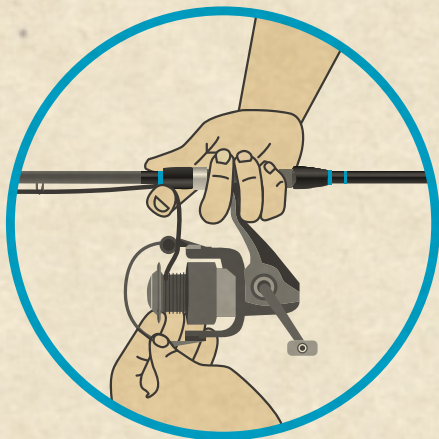
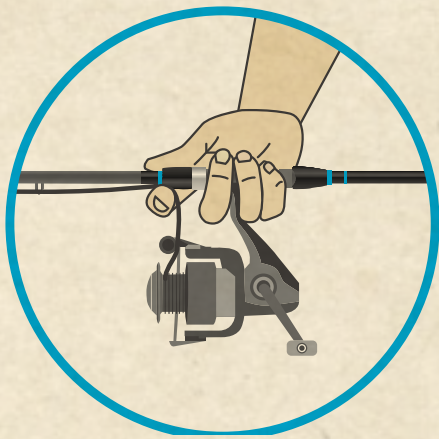

A KAKO RIBOLOV PLOVKOM FUNKCIONIRA SA ŠTAPOVIMA NA KOJE JE MONTIRAN KOTUR?

Sukladno tehničkim rješenjima mehanizam kotura se može podesiti tako da uzica koja se nalazi na bubnju s njega **silazi** ili **uporabom sile (potezanjem)** koja je veća od razine na koju je podešena kočnica ili voljom ribolovca koji isključivanjem kočnice ili prebacivanjem preklopnika bubnja dozvoljava slobodno otpuštanje uzice. **Slobodno otpuštanje uzice** pretpostavka je za **zabacivanje mamca na željeno mjesto**. Držeći štap za dršku **kažiprstom** se pridržava i uzica iznad kalema (bubnja) kotura. Uzicu treba solidno prihvatiti jer se ona preklapanjem preklopnika potpuno oslobađa. Površnim pridržavanjem uzice otvara se mogućnost njezinog nekontroliranog odmotavanja s bubnja, a što nerijetko rezultira ozbiljnim zaplitanjem. Nakon preklapanja preklopnika odmjerenim **trzajem (zamahom)** štapa se cijeli sistem usmjerava prema željenom mjestu. **Micanjem kažiprsta** u trenutku nakon što je zamahom štapa cijeli sistem s plovkom, tegom, udicom i mamcem pokrenut, u potpunosti se oslobađa i uzica s bubnja. Konačna daljina bacanja sukladna je ukupnoj masi sistema i jačini zamaha. **Težim sistemima i jačim zamasima** postižu se prosječno i **veće daljine**. Kada je sistem doletio na željeno mjesto okretanjem ručice kotura i preklopnik se vraća na početnu poziciju sprečavajući daljnje nekontrolirano odmatanje uzice. Njeno slobodno ispadanje s bubnja. Osim okretanjem ručice preklopnik se na početnu poziciju može vratiti i njegovim ručnim pomicanjem. Sada se još provjerava zategnutost kočnice koja mora biti usklađena s debljinom/ jačinom/nosivošću uzice i čeka se da riba zagriže.

**USPJEŠNO USVAJANJE TEHNIKE
RUKOVANJA KOTUROM OMOGUĆUJE
UŽIVANJE U NJEGOVIM PREDNOSTIMA**

KAKO SE S TAKVIM PRIBOROM DUBOKO MOŽE SPUSTITI MAMAC I PO ČEMU SE Taj RIBOLOV BITNO RAZLIKUJE OD RIBOLOVA DIREKTAŠEM?

U ovisnosti o primijenjenoj tehnici s priborom koji uključuje **kotur** može se loviti na dubinama koje su određene položajem plovka. Kod **bolognese tehnike** ta je dubina uglavnom ograničena **dužinom štapa**. Kod **match tehnike** dubina ribolova je ograničena **položajem gornjeg graničnika** koji zaustavlja daljnje slobodno klizanje plovka, a time i poniranje složenog sistema. Ukoliko je gornji graničnik pravilno dimenzioniran da može slobodno prolaziti kroz **sprovodnike (provodni prsteni)** štapa onda je kod match tehnike dubina na kojoj se može loviti plovkom gotovo **neograničena**. Stoga, a za razliku od ribolova **direktašem** kod kojega su i dubina i daljina ribolova ograničeni njegovom **dužinom** i **dužinom sistema**, kod ribolova **koturom** i dubina i daljina ribolova su gotovo **neograničene**. Razlika je i u **zamaranju ulovljene ribe**. Dok se u ribolovu direktašem otpor ribe prilikom izvlačenja primarno slama **elastičnošću štapa** uporabom kotura zamaranje je dodatno regulirano podešenom **kočnicom**. Ovisno o njenoj podešenosti kotur automatski oslobađa (popušta) dio uzice kada bi otpor potezanja mogao uzrokovati njeno pucanje. I upravo zbog toga se uz pomoć **kotura** na tanju uzicu mogu loviti i **velike ribe** tj. ribe čija masa i sila potezanja **premašuju deklariranu nosivost uzice**. Osim toga match tehnikom je moguće na željenom (pothranjenom) mjestu pecati i po izrazito **vjetrovitom vremenu**. Potopljena uzica sprječava da se na površini vode stvara **“trbuh”** od uzice i da strujanje vjetra **pomiče plovak** odvlačeći udicu s mamcem s mjesta hranjenja. Ova tehnika omogućuje da se unatoč nepovoljnih vremenskih prilika lagani sistemi uspješno i precizno **zabace** i **zadrže** na **željenoj poziciji**. Loveći **bolognese tehnikom** moguće je pretraživati veliki dio riječnog toka povremenim **zaustavljanjem mamca** na točno željenom mjestu. To je tzv. **pecanje “štopanjem”**. Laganim puštanjem sistema nizvodno se i na relativno velikim daljinama cijeli sistem drži pod **nazorom**. Podignuti vrh dugačkog štapa je cijelo vrijeme uzicom **povezan** direktno s plovkom, a što je pretpostavka **brze** i **pravovremene** reakcije na **griz**.

**USKLAĐENIM BARATANJEM ŠTAPOM I KOTUROM SISTEM
S PLOVKOM JE MOGUĆE PLASIRATI NA TOČNO ŽELJENU
POZICIJU I TOČNO ŽELJENU DUBINU ILI GA SUSTAVNO
PREVODITI KROZ ŽELJENI DIO VODENOG TOKA**

Jedva čekam nadolazeće blagdane i svoj slijedeći rođendan kako bih popunio kolekciju **ribolovnog pribora** nekim novim **štapom s vodicama** i svojim prvim **kotur**om. Trebat će mi i nova **uzica**, **plovci** i **sitan dodatni pribor**. Kako bih točno utvrdio što mi sve treba prvo sâm moram odlučiti kakav štap i kotur želim. Ovisno o ostvarenoj želji ću na **naljepnici štapa** iščitati njegovu **nosivost**, a na **bubnju (kalemu) kotura** koliko **metara uzice** koje **debljine** na njega mogu namotati. A onda ću i Petri, ako me pozove na svoj rođendan nešto kupiti, a nešto pokloniti svoga ribolovnog pribora. I onako već imam dva **direktaša**. Jednoga od **tri metra** kojega sam dobio u školi ribolova i jednoga od **pet metara** kojega sam dobio za prošli rođendan.

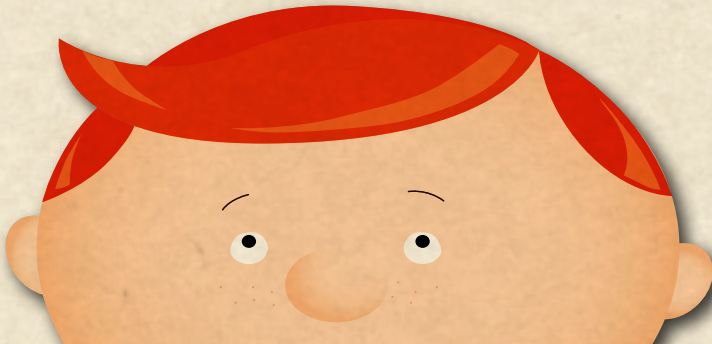

**“DA BI OSJETILI PUNU
SNAGU RADOSTI,
MORAMO IMATI
NEKOGA S KIM ĆEMO
JU PODIJELITI”**

MARK TWAIN

Načuo sam kako govore da sam u godinama kada me sve više zanimaju djevojke. Možda su i u pravu. Jer... Kad ne bi bilo Petre... Mislim. Ma ne mislim, siguran sam. Osim škole, zanimao bi me samo **ribolov. Pogotovo nakon što sam upoznao **nove ribolovne tehnike**.**

**AKTIVNO BAVLJENJE HOBIJEM
RAZVIJA KREATIVNOST, POTIČE
UNUTARNJE ZADOVOLJSTVO I
DOPRINOSI INTELEKTUALNOM
I DUŠEVNOM RAZVOJU SVAKOG
POJEDINCA**

IMPRESSUM

NAPISAO:
ROMAN SAFNER

ILUSTRIRALE I DIZAJNIRALE:
BABUSHKE (WWW.BABUSHKE.COM)

NAKLADNIK:
ROMAN SAFNER (VLASTITO IZDANJE)

©ROMAN SAFNER 2013.

ISBN:
978-953-57329-1-4

ISBN: 978-953-57329-1-4